

**FLUORIDŲ, HIDROKSIAPATITŲ
IR DANTŲ SILANTŲ TAIKymo
PRAKTINĖS REKOMENDACIJOS
SPECIALISTAMS**

Parengė:

burnos higienistė Valė Žemaitė

Dėkojame už pagalbą rengiant rekomendacijas:

gyd. vaikų odontologei prof. dr. Vilmai Brukienei

gyd. vaikų odontologei prof. dr. Eglei Aidai Bendoraitienei

gyd. vaikų odontologei prof. dr. Julijai Narbutaitei

gyd. endodontologei prof. dr. Vitai Mačiulskienei-Visockienei

gyd. odontologei doc. dr. Rūtai Bendinskaitei

burnos higienistei Rimai Adomaitienei

burnos higienistei Ritai Juchnevičienei

burnos higienistei Daivai Mačiulienei

Profesionalus fluorido preparatų naudojimas

Fluorido preparatai naudojami:

- Neoperaciniam dantų ėduonies gydymui (pradiniai demineralizacijos pažeidimai);
- Dantų jautrumo kontrolei, esant atsidengusiems kakleliams ir šaknims.

Fluorido preparatai nenaudojami:

- Esant sveikiems, ėduonies nepažeistiems dantims, t.y. esant mažai dantų ėduonies rizikai.
- Esant alergijai fluoridams ar kitai preparato sudedamajai daliai.
- Pastebėjus opinio gingivito išraiškas burnos ertmėje.

Paciento amžius	Dantų ėduonies rizika	Preparato forma	Procedūros dažnumas
0 – 6 metų amžiaus vaikai	Maža		Nenaudoti
	Vidutinė	Fluorido lakas	Kas 6 mėn.
	Didelė	Fluorido lakas	Kas 3-4 mėn.
Vyresni nei 6 metų vaikai ir suaugusieji	Maža		Nenaudoti
	Vidutinė	Fluorido lakai, geliai, skysčiai, putos, kremai.	Kas 6 mėn.
	Didelė	Fluorido lakai, geliai, skysčiai, putos, kremai.	Kas 3-4 mėn.

Profesionalus hidroksiapatito preparatų naudojimas

Hidroksiapatito preparatai naudojami:

- Dantų emalio remineralizacijai (esant emalio erozijai; po dantų balinimo procedūros; dantų ėduonies profilaktikai, esant vidutinei ir didelei dantų ėduonies rizikai).
- Dantų jautrumo mažinimui.
- Esant alergijai fluoridams.

Hidroksiapatito preparatai nenaudojami:

- Esant sveikiems, ėduonies nepažeistiems dantims, t.y. esant mažai dantų ėduonies rizikai.
- Esant alergijai preparato sudedamajai daliai.

Paciento amžius	Dantų ėduonies rizika	Preparato forma	Procedūros dažnumas
0 – 6 metų amžiaus vaikai	Maža		Nenaudoti
	Vidutinė	Hidroksiapatito lakas	Kas 6 mėn.
	Didelė	Hidroksiapatito lakas	Kas 3-4 mėn.
Vyresni nei 6 metų vaikai ir suaugusieji	Maža		Nenaudoti
	Vidutinė	Hidroksiapatito lakai, geliai, skysčiai, kremai.	Kas 6 mėn.
	Didelė	Hidroksiapatito lakai, geliai, skysčiai, kremai.	Kas 3-4 mėn.

Dantų silantų naudojimas

Dantų silantai naudojami, kai:

- **Didelė arba vidutinė dantų ėduonies rizika.**

Tinkamiausias laikas dantų silantavimui yra pirmaisiais metais po pirmojo krūminio danties išdygimo ir per pirmuosius dvejus-trejus metus, išdygus antrajam krūminiam dančiui.

Dantų silantai nenaudojami, kai:

- **Aktyvus ėduonis** arba yra ėduonies ertmė, ėduonis yra pažeidęs kitus to paties danties paviršius.
- **Alergija silanto medžiagoms:** labai retais atvejais gali pasireikšti alergija silanto medžiagoms.
- **Nepakankama drėgmės izoliacija:** jei drėgmės kontrolė apsunkinta, tada nerekomenduojama dėti dervinį silantą, tačiau galima dėti stiklo jonomerinį silantą.

Dantų ėduonies atsiradimo rizikos grupės

Maža rizika: gera paciento burnos higiena, sveikos mitybos įpročiai (retai vartoja cukrų), per pastaruosius metus neturėjo dantų ėduonies, dantys yra sveiki, naudoja dantų pastą su fluoridu.

Vidutinė rizika: pacientas turi aktyvių ėduonies dėmių arba per einamuosius metus turėjo ėduonies pažeistų dantų, ankstyvieji emalio demineralizacijos požymiai (baltos dėmės); neoptimali higiena arba netaisyklingi dantų valymo įpročiai; daugiau nei du saldūs užkandžiai per dieną; nenuoseklus dantų pastos su fluoridu naudojimas; sumažėjęs seilėtekis.

Didelė rizika: aktyvūs ėduonies pažeidimai (yra ertmių, dažnas cukraus vartojimas ir užkandžiavimai); prasta burnos higiena (matomos apnašos, nereguliarus dantų valymas); sumažėjęs seilėtekis (pvz., dėl vaistų ar kitų sveikatos problemų).